

ŠÁRKA MAROUŠKOVÁ: AMERIKA PODLE WENDERSE (OBRAZ AMERIKY VE FILMECH WIMA WENDERSE V KULTUROLOGICKÉ PERSPEKTIVĚ)

DIPLOMOVÁ PRÁCE POSUDEK VEDOUCÍHO PRÁCE

Téma amerického snu je pro kulturologa stejně mimořádně přitažlivé jako mimořádně široké a mnohovrstevnaté až k bezbřehosti. Diplomantka je vhodně zredukovala volbou záběru, jež vymezuje filmové dílo německého režiséra Wima Wenderse. Není to rozhodnutí sekundární, diplomantka své téma objevila právě prostřednictvím filmů Wima Wenderse a objevila je během studijního pobytu na universitě nikoliv německé či americké, ale novozélandské. Pro samotné zpracování tématu byl pak rozhodující druhý studijní pobyt, tentokrát již v USA, na katedře amerických studií New York University.

Předkládaná práce je ze své podstaty mezioborová. Pracuje s materiálem filmového umění, převažují v ní tedy přirozeně metody filmové vědy a vizuální antropologie, ovšem její záběr se samozřejmě nevyčerpává těmito dvěma disciplínami a sahá od filosofie přes kulturní antropologii po urbánní studia a sociální ekologii.

Hned v úvodu mohu s uspokojením konstatovat, jak podstatně je práce sycena recentní společenskovední literaturou jazykových a kulturních okruhů, jichž se téma týká. Oceňuji především dobré využití podnětné knihy Gerda Gemündena *Framed Visions: Popular Culture, Americanization, and the Contemporary German and Austrian Imagination*, které dovolilo mimo jiného podat přesvědčivý plastický obraz proměny vztahu evropské a americké kultury po 2. světové válce. Důraz je tu kladen přirozeně především na německý kulturní prostor.

Z tohoto hlediska se může volba tématu jevit jako poněkud od-
vážná: Vyžaduje hluboké porozumění dvěma kulturám, z nichž ani jedna
není nejvlastnější kulturou autorky. Při četbě je ale záhy zřejmé, že pozice
autorky nazírající dvě kultury a jejich vzájemné vlivy z pozice kultury třetí
přináší nesporné výhody. Samozřejmě i v tomto případě jen připrave-
ným. Výklad Ameriky z principu obrazu, který diplomantka podává, je
velmi přesvědčivý také tím, že k němu, včetně obrazu Ameriky u Wima
Wenderse, nepřistupuje jako ke statickému, ale chápe jej v jeho vývojové
dynamice. Tím se samozřejmě zadání ještě komplikuje.

*„Pokud byla Amerika vystavěna na základě něčeho tak relativního
a efemérního, jako jsou lidské vzpomínky a sny, do jaké míry lze věřit
obrazům, které nám prezentují evropské filmy inspirované Amerikou?
Je tento obraz, založený na sekundární zkušenosti s americkými filmy a
časopisy a nepodložený vlastní autentickou zkušeností, pravdivý?“ (s.
22 předložené práce)* Oslabil bych další nesporná pozitiva posuzované
práce, kdybych řekl, že její síla je ve schopnosti tázání, ale jako její důle-
žitý pozitivní rys to zmínit musím. Stejně tak mimořádnou kázeň a sou-
středění, s nimiž diplomantka sleduje své téma. Nikde se nenechá svést
právě zpracovávaným materiálem, nikde nezabředne do analýz a inter-
pretací filmových děl a jejich elementů z hlediska tématu nadbytečných.
V pěti sevřených kapitolách tak Wendersův obraz Ameriky a jeho pro-
střednictvím americký sen sněný Evropou vyvstávají z textu v konturách
stále zřetelnějších a permanentně zpřesňovaných.

Šárka Maroušková předložila k obhajobě jako diplomovou práci
studii, jaké jsme zvyklí číst v dobrých odborných časopisech a sbornících,
zralou, invenční, důkladně podloženou, logicky rozvrženou, precizně vy-
stavěnou, kultivovaně napsanou, podnětnou a inspirativní. **Plně ji
proto doporučuji k obhajobě.**

V Praze 20. září 2009

PhDr. Vladimír Czumalo, CSc.